

Oponentní posudek na disertační práci Ing. Jiřího Ansoergeho

Doktorský studijní program:	P6209 Systémové inženýrství a informatika
Obor:	6209V014 Informační a znalostní management.
Název práce:	Úloha znalostního managementu v průmyslovém inženýrství (Obecná metodika hodnocení efektivity procesů a jejich auditování)
Školitel:	Prof. Ing. Hana Mohelská, Ph.D.
Školící pracoviště:	Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu, Katedra managementu

K posouzení jsem obdržel vytištěnou disertační práci v rozsahu 106 stran základního textu včetně seznamu použité literatury (6 ss.) a navazujících příloh (33 ss.). Dále téze disertační práce v rozsahu 32 stran. Podklady svým rozsahem, formou, strukturou a obsahem podle mého názoru v zásadě vyhovují platným ustanovením zákona o vysokých školách pro disertační práce a norem ISO pro kvalifikační práce i obvyklým univerzitním i fakultním směrnícím pro studium v doktorských studijních programech, a přiloženému zadání disertační práce Dílčí poznámky a výhrady uvádím v textu posudku.

Stanovisko k předloženým kapitolám

Úvod

Autor odůvodňuje volbu daného tématu, orientovaného na identifikaci barrier úspěšné implementace průmyslového inženýrství a znalostního managementu u větších podniků nad 250 zaměstnanců. Jako jedno ze zásadních východisek označuje nesystémové využívání těchto metod, nedostatečnou spolupráci mezi jednotlivými odděleními, špatně či nejasně definované procesy. Snaží se proto najít vhodný postup pro práci s podnikovými procesy, vhodné nástroje pro mapování procesů, jejich následné vyhodnocování, kontinuální zlepšování a údržbu. Ztotožňuji se s jeho východisky a zvolené téma považuji za aktuální z pohledu oboru Informačního a znalostního managementu.

Vymezení základních pojmů a Popis současného stavu řešení (včetně rešerše) (kapitoly 2 a 3)

Autor postupně na cca 45 stranách definuje ve dvou kapitolách řešený problém v posloupnosti Vymezení základních pojmů (znalostní management, průmyslové inženýrství, ICT a Průmysl 4.0, vzájemné vztahy a provázanost) a Popis současného stavu řešeného tématu včetně rešerše (Zjišťování stavu implementace metod průmyslového inženýrství, PEST analýza). Použitou posloupnost kapitol této rešeršní části považuji za logicky opodstatněnou. Základní charakteristiky přístupů v rešeršní části jsou doloženy odvolávkami na cca 70 tuzemských i zahraničních zdrojů, které se věnují problematice znalostního managementu, informačních systémů, průmyslového inženýrství a metod analýzy a zlepšování podnikových procesů. Vychází z různorodých sekundárních pramenů, převážně monografií, vědeckých článků a pramenů specializovaných poradenských organizací. V tak velkém počtu zdrojů jsem mohl provádět kontrolu odkazů jen namátkově, přímo v textu jsem našel odkazy na většinu z nich. Způsob odkazů v textu je sjednocen dle platné citační normy APA. Uvedené zdroje mají vztah k autorovým výzkumným předpokladům a souvisí s tématem. Celá rešeršní část je pojata stroze ve snaze uvést hlavní škálu použitelných východisek pro vlastní výzkumnou část. ***Například problematika Průmyslového inženýrství je zúžena na části související jen s procesním inženýrstvím a postrádal jsem u ní zásadní zahraniční prameny např. Zandin nebo Salvendy. Rovněž u problematiky Industry 4.0 a Robotizace a automatizace procesů mi scházely prestižnější zahraniční zdroje.*** Kapitulu 3 Popis současného stavu řešeného tématu včetně rešerše chápu jako pokus o souhrn získaných poznatků v předcházející části. Pokud jde o část zjišťování stavu implementace průmyslového inženýrství očekával bych k jednotlivým

pracovním závěrům autora detailnější odkazy na použité inspirující zdroje. Pokud jde o zařazení podkapitoly PEST analýza do této části, chápu ji jako systémový pohled na vlivy vnějšího prostředí k řešenému problému a její začlenění do řešební části považuji za adekvátní. Domnívám se, že východiska v těchto dvou kapitolách jsou základním způsobem rozvedena a doložena výsledky pramenů pocházejících z tuzemských i zahraničních výzkumů a byla zohledněna při koncepci autorova kvalitativního výzkumu.

Při obhajobě práce by mohl autor zaujmout stanovisko k některým otázkám:

- ***Pokuste se charakterizovat základní východiska pro použitou řešební analýzu (prohledávané DB, klíčová slova) a orientační přehled výsledků (monografie, příspěvky v časopisech, příspěvky ve sbornících, citovanost)***
- ***Setkal jste se v nalezených zdrojích k problematice průmyslového inženýrství s klasickým a moderním pojetím této disciplíny***
- ***Setkal jste se v oblasti Procesní automatizace se zmínkami o dalších SW nástrojích, jako např. IDS Scheer, QPR Design***

Cíl a metodika disertační práce (kapitoly 4 a 5)

Hlavní cíl práce, je charakterizován na cca 3 stránkách jako poskytnutí obecné metodiky na hodnocení efektivity procesů s využitím principů znalostního managementu v průmyslovém inženýrství. Specifikace toho, co doktorand rozumí klíčovými pilíři průmyslového inženýrství je pojata zúženěji jako Metody štihlého podniku, Management změny, Znalostní management a Nástroje BI a ICT. K těmto pilířům se pak vztahují dílčí cíle, které mají postupový charakter

- Vlastní výzkum v oblasti PI se zaměřením na ICT, procesní řízení, management změny, implementaci metod štihlého podniku
- Návrh nástrojů pro zvyšování efektivity procesů (definice pracovního postupu, obecný formulář pro sběr dat s využitím uživatelské definice metadat, průvodce a auditní formuláře)
- Vyhodnocení efektivity a optimalizace procesu
- Výběr vhodné metody průmyslového inženýrství (štihlého podniku)

Možná by při obhajobě byl vhodný komentář, k tomu, proč se autor rozhodl pro uvedené pilíře průmyslového inženýrství a s jakými kritérii optimalizace procesu hodlá v metodice pracovat.

Pokud jde o metodiku výzkumu k disertační práci, charakterizovanou podrobněji na cca 8 stranách, využívá výchozí kvalitativní výzkum polostrukturovaného rozhovoru se specialisty 8 podniků. První fáze výzkumu byla provedena strukturovanými rozhovory zaměřenými na důvody neúspěšné implementace metod štihlého podniku, stav implementace PIS a KPI, názor na rozšiřování nebo zobecňování metod v podniku, názory na vliv implementace metod ve vztahu k zaměstnanosti a vzdělanosti pracovníků. Okruhy rozhovorů jsou determinovány třemi stanovenými výzkumnými otázkami

- Je možné zobecněním nástrojů štihlého podniku dosáhnout širokou aplikovatelnost na libovolný proces
- Lze pomocí jednoduché univerzální aplikace pokrýt potřeby celého podniku libovolné velikosti
- Pomůže zobecnění nástrojů a poskytnutí univerzálních nástrojů lepšímu přijetí metod mezi zaměstnanci.

Druhá fáze výzkumu bude interpretace výsledků rozhovorů formou několikanásobné případové studie

Metodika dokumentace vstupních dat výzkumu je popsána podrobně v přílohové části práce.

Při obhajobě bych očekával podrobnější autorův komentář k vypovídací schopnosti stanoveného vzorku podniků pro zobecnitelnost navrhované metodiky a ke vztahu třetí výzkumné otázky k dílčím cílům práce .

Dosažené výsledky (kapitola 6)

Autor postupně na 35 stranách prezentuje výsledky svých výzkumů v posloupnosti (Vlastní výzkum -výsledky rozhovorů, Nástroje pro zvyšování efektivity procesů, Využití metody VSM při návrhu pracovního postupu, Datová analýza dat z pracovního postupu, Výběr vhodné metody pomocí průvodce, Shrnutí cílů a diskuze výsledku) Posloupnost jednotlivých kapitol je logicky opodstatněná, vychází z naznačené metodiky v předcházející části. První podkapitola sumarizuje odpovědi respondentů na jednotlivé otázky strukturovaných rozhovorů. *Vzhledem k předpokládanému výstupu vícenásobných případových studií by bylo možné vhodné ji doplnit v přílohách o shrnutí podle jednotlivých organizací a dále o syntetizující komentář k vlivu profese respondenta, velikosti podniku a charakteru vlastnictví, který je vyjádřen jen u některých okruhů otázek.* Další podkapitoly naplňují hlavní cíl řešení, návrh zobecňující metodiky hodnocení efektivity procesů využívající principů znalostního managementu.

Při obhajobě by mohl autor zodpovědět na některé z následujících dotazů:

- *Považujete pro účely zobecnění výsledků vzorek 8 podniků za postačující*
- *Byly zpracovány a prezentovány pro jednotlivé zúčastněné organizace výstupy formou případových studií*
- *Mohou být pro hodnocení efektivity procesů používány metody koeficientu přidané hodnoty jako součást metody VSM*
- *Jaké vidíte výhody navrhované zobecňující metodiky ve vztahu k používaným SW produktům pro automatizaci procesů např. IDS Scheer nebo QPR Designer*

Závěr, souhrn

Poslední sedmá kapitola v rozsahu cca 3 stran je zaměřena na syntézu poznatků a zhodnocení přínosů pro teorii a praxi.

Souhrnné stanovisko k podkladům pro obhajobu disertační práce

a) Zhodnocení významu pro obor

Téma disertační práce je zaměřeno na řešení aktuálního problému spadajícího do oboru Informační a znalostní management

b) Úroveň splnění cíle disertační práce

Hlavní cíl, návrh zobecňující metodiky hodnocení efektivity procesů i podpůrné dílčí postupové cíle považuji předloženou disertační prací za splněný.

c) Postup řešení problému v disertační práci, použité metody

Postup řešení problému, tzn. vymezení řešeného problému s definicí základních pojmů, rešerše současného stavu poznání, stanovení cílů řešení s výzkumnými otázkami, metodikou výzkumu, provedení kvalitativního výzkumu formou polostrukturovaných rozhovorů se syntézou závěrů odpovídá obecně doporučené metodice pro vědecké kvalifikační práce v sociálně-ekonomickém výzkumu.

d) Stanovisko k výsledkům práce a přínosu doktoranda

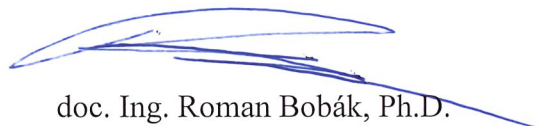
Výsledky řešerše i vlastního kvalitativního výzkumu dokládají schopnost doktoranda syntetizovat poznatky ekonomie, informačního a znalostního managementu a procesního inženýrství a aplikovat je na problematiku související s jeho tématem disertační práce. Pro zpracování stanoviska jsem měl k dispozici přehled autorových publikací a v databázích WoS a Scopus se mi je podařilo dohledat. Domnívám se, že jeho pět publikačních výstupů charakteru sborníku z konferencí a 3 v časopisech indexovaných na Scopusu je pro účely obhajoby disertační práce postačující, všechny souvisí s jejím zaměřením.

e) Vyjádření k formální úrovni připraveného podkladu

Dílní připomínky a stanoviska jsem formuloval v předcházející části posudku, věnované zhodnocení jednotlivých kapitol. Práce, podle mého názoru, formální úpravou i jazykovou úrovní v zásadě vyhovuje ustanovením pro kvalifikační práce, našel jsem jen minimální množství formálních nedostatků, např. ve způsobu uvedení roku vzniku zdroje ve zpracovaném seznamu zdrojů.

Závěr

Předložené podklady k obhajobě disertační práce splňují požadavky zákona i běžných standardů pro kvalifikační vědecké práce. Prokazují schopnost samostatné tvůrčí práce doktoranda v oboru Informační a znalostní management doktorského studijního programu Systémové inženýrství a informatika. Doporučuji je proto jako dostačující pro potřeby obhajoby. V případě úspěšné obhajoby doporučuji udělit Ing. Jiřímu Ansorgemu titul Ph.D.

doc. Ing. Roman Bobák, Ph.D.

Ve Zlíně 28. 5. 2020